

LAKIALOITE 109/2005 vp

Laki kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan, että kansaneläkkeen tasoa nostetaan 20 eurolla kuukaudessa. Lisäksi lakialoitteessa ehdotetaan korotusta myös muihin etuuksiin, joiden taso perustuu kansaneläkkeeseen.

Aloite on osa kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia ja ns. köyhyyspakettia.

PERUSTELUT

Pääministeri Paavo Lipposen hallitukset unohtivat kansaneläkkeen varassa elävät ihmiset lähes tyystin. Vain yksi pienehkö tasokorotus toteutettiin 2000-luvun alussa. Kun kansaneläkeindeksi on erityisen heikko, ovat nämä kaikkein pienimmän eläketurvan varassa elävät jääneet osin jopa köyhyysrajan alapuolelle. EU:n komissio onkin todennut tällaisen tilanteen olevan tosiasia Suomessa. Se on suuri häpeä ja edellyttää pikaisia toimenpiteitä.

Pääministeri Matti Vanhasen hallitus jatkaa Lipposen hallituksien eläkeläisiä syrjivää politiikkaa. Kansaneläkkeisiin tehtiin pieni korotus keväällä 2005, mutta se ei korvannut edes sitä menetystä, joka syntyi alkoholin rajun hinnanalennuksen aiheuttaman indeksimenetyksen vuoksi. Eläkeläisten tulot ovat jääneet jatkuvasti jälkeen muista tulonsaajaryhmistä.

Kansaneläkkeen on tarkoitus turvata kohtuullinen toimeentulo henkilölle, joka ei saa ansio-

eläkettä tai jolle on kertynyt vain pieni ansioeläke. Kansaneläkkeen nykyinen taso ei riitä takamaan toimeentuloa. Verotus huomioon ottaen Suomen minimieläke on Pohjoismaiden pienin. Suomessa on noin 88 000 pienimmän kansaneläkkeen varassa elävää eläkeläistä. Eläkkeensaajien taloudellisen aseman vahvistaminen edellyttää korotusta kansaneläkkeen tasoon.

Hallitus esittää talousarvion yhteydessä, että kansaneläkettä korotetaan 1.9.2006 lukien 5 euroa/kk (HE 124/2005 vp). Kristillisdemokraattien mielestä tämä on täysin riittämätöntä. Pelkkää kansaneläkettä saavien minimieläkettä tulee nostaa 20 eurolla kuukaudessa, jotta he voisivat selvittää välttämättömistä elinkustannus- ja sairausmenoistaan. Kaavailtu sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen korotus ajaisi eläkeläiset yhä syvempään ahdinkoon. He kärsivät eniten myös kuntien syvenevästä talousahdingosta, koska he ovat suuri sosiaali- ja terveyspalvelu-

jen käyttäjäryhmä. Hallituksen antamat veronkevennyksetkin ovat syrjineet eläkeläisiä ja suosineet hyvätuloisia.

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan korotusta myös muihin etuuksiin, joiden taso perustuu kansaneläkkeeseen. Näin ollen lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi myös perhe-eläkettä, maahanmuuttajien erityistukea, pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketukea, maatalousyrittäjien luopumistukea ja maatalous-

yrittäjien sukupolvenvaihdoseläkettä koskevia lakeja. Näihin etuuksiin ehdotetaan korotuksia, joiden suuruus olisi suhteessa kansaneläkkeen korotukseen 20 euroa/kk.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2006 alkaen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 24 § ja 42 b §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1023/2004, seuraavasti:

24 §

Täysimääräinen kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 6 035,76 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 5 798,04 euroa vuodessa.

Jos eläkkeensaaja on naimisissa, täysimääräinen kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 5 349,12 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 5 146,68 euroa vuodessa.

42 b §

Jos kansaneläkkeensaaja on 42 a §:ssä tarkoitettussa hoidossa, kansaneläkkeestä ei siltä ajalta, kun hoito kestää yli kolme kuukautta, makseta sitä osaa, joka ylittää kansaneläkkeensaajalla ensimmäisessä kuntaryhmässä 264,31 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 244,35 euroa kuukaudessa sekä naimisissa olevalla kansaneläkkeensaajalla ensimmäisessä kuntaryhmässä 239,70 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 222,64 euroa

kuukaudessa. Jos kansaneläkettä on 25 a §:n mukaisesti lykätty tai varhennettu, korotetaan mainittuja määriä lykkäyskorotusprosentilla tai alennetaan varhennusvähennysprosentilla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tämän lain voimaan tullessa kansaneläkettä saavan henkilön kansaneläke muutetaan tämän lain mukaiseksi ilman hakemusta. Kansaneläkkeen muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Laissa säädetyt rahamäärät vastaavat kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

perhe-eläkelain 15 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 15 a §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1024/2004, seuraavasti:

15 a §

Täysimääräinen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 5 054,16 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 4 816,44 euroa vuodessa.

Jos eläkkeensaaja on naimisissa, täysimääräinen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 4 367,52 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 4 165,08 euroa vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tämän lain voimaan tullessa leskeneläkkeen täydennysmäärää saavan henkilön eläke muutetaan tämän lain mukaiseksi ilman hakemusta. Leskeneläkkeen täydennysmäärän muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Laissa säädettyt rahamäärät vastaavat kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammi-kuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maahanmuuttajan erityistuesta 20 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1192/2002) 6 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1025/2004, seuraavasti:

6 §

Erityistuen määrä

Täysimääräinen erityistuki on ensimmäisessä kuntaryhmässä 6 035,76 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 5 798,04 euroa vuodessa.

Jos erityistuen saaja on avioliitossa, täysimääräinen erityistuki on ensimmäisessä kunta-

ryhmässä 5 349,12 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 5 146,68 euroa vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tämän lain voimaan tullessa maahanmuuttajan erityistukea saavan henkilön erityistuki muutetaan tämän lain mukaiseksi ilman hakemusta. Erityistuen muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Laissa säädettyt rahamäärät vastaavat

kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä

sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki

eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta 28 päivänä tammikuuta 2005 annetun lain (39/2005) 6 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

6 §

Kansaneläkeosuuden määrä

Täysimääräinen kansaneläkeosuus on ensimmäisessä kuntaryhmässä 6 035,76 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 5 798,04 euroa vuodessa.

Jos eläketuen saaja on avioliitossa, täysimääräinen kansaneläkeosuus on ensimmäisessä kuntaryhmässä 5 349,12 euroa ja toisessa kuntaryhmässä 5 146,68 euroa vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tämän lain voimaan tullessa eläketuen kansaneläkeosuutta saavan henkilön eläketuki muutetaan tämän lain mukaiseksi ilman hakemusta. Eläketuen muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Laissa säädetyt rahamäärät vastaavat kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta 16 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1293/1994) 19 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1026/2004, seuraavasti:

19 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, muutetaan

1) luopumistuen täydennysosaa 1 päivänä kesäkuuta 2001 saavan henkilön täydennysosa mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annetun lain (1224/2000) mukaisesti;

2) luopumistuen täydennysosaa 1 päivänä maaliskuuta 2005 saavan henkilön täydennysosa mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annetun lain (1023/2004) mukaisesti; ja

3) luopumistuen täydennysosaa 1 päivänä tammikuuta 2006 saavan henkilön täydennysosa mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annetun lain (/200) mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tässä laissa tarkoitettu luopumistuen täydennysosa muutetaan ilman hakemusta. Muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Täydennysosaa ei muuttamisen yhteydessä tarkisteta. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

6.

Laki

maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1317/1990) 16 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1027/2004, seuraavasti:

16 §

Sen estämättä, mitä 1, 3 ja 4 momentissa säädetään, muutetaan

1) sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosaa 1 päivänä kesäkuuta 2001 saavan henkilön täydennysosa mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annetun lain (1224/2000) mukaisesti;

2) sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosaa 1 päivänä maaliskuuta 2005 saavan henkilön täydennysosa mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annetun lain (1023/2004) mukaisesti; ja

3) sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosaa 1 päivänä tammikuuta 2006 saavan henkilön täydennysosa mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annetun lain (/200) mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tässä laissa tarkoitettu sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosa muutetaan ilman hakemusta. Muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Täydennysosaa ei muuttamisen yhteydessä tarkisteta. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

LA 109/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 2005

Toimi Kankaanniemi /kd
Leena Rauhala /kd
Sari Essayah /kd

Päivi Räsänen /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd